

Sagsnr.
2022 - 1637

Doknr.
604923

Dato
09-09-2022

Høringsnotat

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af lov om forsøg med et socialt frikort (Forlængelse af forsøg med et socialt frikort og indførelse af kontrol med sociale frikort)

1. Hørte myndigheder og organisationer

3F, Advokatrådet, Akademikerne. Ankestyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Blå Kors, BoPaM (Børn og Pårørende af Misbrugere; tidligere Landsforeningen til pårørende for stofmisbrugere), Brugerforeningen for aktive stofmisbrugere, Brugernes Akademi, Børne- og kulturchefforeningen, Center for Rusmiddelforskning, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Erhverv, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Det Centrale Handicapråd, Den Sociale Udviklingsfond (SUF), DI, FH Fagbevægelsens Hovedorganisation, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Frelsens Hær, FSD – Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Gadejuristen, Gadens Stemmer, Hjem til alle, HK Kommunal, HORESTA, Hus forbi, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KABS – behandlingscenter for stofbrugere, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Kofoeds Skole, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Landsforeningen LEV Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af væresteder for stofafhængige og tidligere stofafhængige (LVS), Landsforeningen Bedre Psykiatri, LOS – De private tilbud, Mændenes Hjem, Projekt Udenfor, Reden Vesterbro, Rigsrevisionen, Røde Kors Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, SIND, SMVdanmark, Socialt Lederforum, Socialt Udviklingscenter (SUS) og Socialpædagogernes Landsforbund.

Herudover har lovforslaget været offentligt tilgængeligt på Høringsportalen.

2. Modtagne hørings svar

Der er indkommet hørings svar fra følgende høringsparter:

Brugernes Akademi, Dansk Socialrådgiverforening, Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Gadejuristen, Gadens Stemmer, KFUK's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Mændenes Hjem, Reden, Rådet for Socialt Udsatte, SAND – De Hjemløses Landsorganisation og Stenbroens Jurister.

Alle hørings svar offentliggøres på høringsportalen.

3. Ændringer på baggrund af høringen

De modtagne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer i lovforslaget i forhold til det udkast, der har været i høring:

1. Det er tydeliggjort i lovtæksten og bemærkningerne, at der alene skal gennemføres kontrol af visiterede borgere én gang i 2023 og én gang i 2024.
2. Det er tydeliggjort i lovbemærkningerne, at kommunerne opfordres til at gennemføre kontrollen på en måde, der er mindst muligt administrativt krævende, og som kræver et minimum af dokumentation fra borgerne.
3. Det er tydeliggjort i lovbemærkningerne, at kommunerne ikke skal medregne indkomst, som borgerne har optjent gennem brug af deres sociale frikort, når de vurderer, om borgerne lever op til indtægtskravet på maksimalt 10.000 kr. i løbet af de seneste 12 måneder.
4. Det er tydeliggjort i lovbemærkningerne, at kommunerne, såfremt en borger igen opfylder betingelserne for at få et socialt frikort og udtrykker ønske herom, har mulighed for at genaktivere frikort, der er blevet deaktiveret i forbindelse med kommunens kontrol.

Der er udover ovenstående foretaget mindre ændringer af sproglig og lovteknisk karakter på baggrund af høringssvarene.

4. Bemærkninger til lovforslaget

4.1 Længde af forsøgsperioden – permanent ordning

Dansk Socialrådgiverforening støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent, da det vil undrydde enhver tvivl om ordningens fremtid.

Gadens Stemmer støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent for at sikre kontinuitet i de udviklingsprocesser, som ordningen bidrager positivt til for mennesker i udsatte positioner.

Gadejuristen støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent i lyset af de positive evalueringer af ordningen.

Stenbroens Jurister støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent, da ordningen har positive effekter for brugere af det sociale frikort.

Mændenes Hjem, Brugernes Akademi & Reden støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent, da det vurderes hensigtsmæssigt ift. udviklingen af nye og mere permanente jobmuligheder, samt for kommuner og private aktørers arbejde med ordningen – i sidste ende til gavn for målgruppen.

Rådet for Socialt Udsatte støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent, bl.a. for at øge incitamenterne i kommunerne til implementering af lovgivningen.

Kirkens Korshær støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent, da det skaber unødvendig usikkerhed i målgruppen og blandt virksomheder, at ordningen fortsat er en tidsbegrænset forsøgsordning.

SAND - De Hjemløses Landsorganisation støtter forslaget om at videreføre ordningen med et socialt frikort, men anbefaler at ordningen bliver gjort permanent.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Social- og Ældreministeriet skal henvise til, at lovforslaget udmønter den aftale, som Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Liberal Alliance og KristenDemokraterne indgik i april 2022 om at afsætte midler til at forlænge forsøgsperioden for ordningen med et socialt frikort i 2023-2024.

En permanentgørelse af ordningen med et socialt frikort kræver, at et flertal i Folketinget ønsker at afsætte midler hertil.

Social- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.2 Kontrol af visiterede borgere

Dansk Socialrådgiverforening vurderer, at det ikke er formålstjenligt at bruge ressourcer på at gennemføre kontrol, da de vurderer, at de fleste borgere stadig er i målgruppen, og at kommunerne bør bruge ressourcer på opgaver såsom at afklare og rehabilitere syge borgere.

Det anbefales, at der først tages stilling til spørgsmålet om opfølgning på borgere med socialt frikort i forbindelse med en evt. permanentgørelse af ordningen.

Gadens Stemmer opfordrer til, at lovforslaget justeres, så kommunerne ikke skal genvurdere borgere med sociale frikort, da de mener, at genvurderingen vil sende udsatte mennesker, der for måske første gang i deres liv er i stand til at varetage arbejdsopgaver, tilbage til deres udgangspunkt før frikortet, hvor deres primære indtægtskilde var sexsalg eller kriminalitet.

Mændenes Hjem, Brugernes Akademi & Reden vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt, hvis borgere fremadrettet kan få deaktiveret deres frikort efter en periode med ordinært arbejde, fordi målgruppen for ordningen er i stor risiko for at miste et potentielt opnået ordinært arbejde og blive "sendt tilbage" på social de-route.

Det foreslås, at borgere, der har fået deaktiveret deres sociale frikort, kan få dette genaktiveret, hvis de igen lever op til betingelserne for ordningen og ansøger herom.

Mændenes Hjem, Brugernes Akademi & Reden opfordrer desuden til, at lovforslaget ændres, så borgere genvisiteres til ordningen for en toårig periode. Dvs. at borgere, der har fået udstedt deres sociale frikort i 2019-2022, bliver genvisiteret til 2023-2024, såfremt de opfylder betingelserne for ordningen under kommunernes kontrol i første kvartal af 2023, mens der ikke gennemføres kontrol i 2024.

KL foreslår, at kommunernes kontrolopgave gøres administrativ, hvormed den enkelte borger med socialt frikort årligt vurderes ud fra objektive kriterier, fx beskæftigelse og uddannelse, og ikke gennem en kontrolsamtale. Dette vurderes at belaste samarbejdsrelationen mellem borger og kommune mindst muligt.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Social- og Ældreministeriet er opmærksom på hensynet til, at kontrol af om borgere fortsat lever op til målgruppekriterierne for ordningen ikke skal være en barriere for, at så mange udsatte borgere i målgruppen for ordningen som muligt kan benytte sig af et socialt frikort. Dog er det et væsentligt hensyn, at det sociale

frikort netop anvendes af den tiltænkte målgruppe, og at ordningen således virker efter hensigten.

Evalueringen af det sociale frikort 2022, gennemført af Socialstyrelsen i foråret 2022, viste, at ca. 40 pct. af borgerne, der blev visiteret til ordningen i 2019 eller 2020, modtog en eller flere sociale foranstaltninger, som fremgår af nationale registre, i året for visitation til frikortet. Samtidig viser evalueringen, at 9 pct. af de borgere, der har anvendt deres sociale frikort i forbindelse med en ansættelse, er i beskæftigelse halvandet år efter, de blev visiteret til ordningen. Tilsvarende er 10 pct. overgået til fleksjob, og 2 pct. overgået til SU. Resultaterne indikerer, at nogle borgere, som er visiteret til et frikort i perioden 2019-2022 må forventes ikke længere at være i målgruppen.

For at sikre, at det sociale frikort fungerer efter hensigten og hjælper udsatte borgere i den tiltænkte målgruppe, er det nødvendigt at sikre, at borgere, som er visiteret til et socialt frikort i tidligere år, fortsat er i målgruppen for ordningen. Opfølgningen har til formål at sikre, så, at der ikke bliver skabt forskelsbehandling mellem borgerne, idet nogle borgere må antages at have adgang til at bruge ordningen, selvom de ikke længere er i målgruppen. Ministeriet vil løbende følge med i udviklingen i antallet af visiterede borgere.

Social- og Ældreministeriet ønsker samtidig at sikre, at opfølgningen på, om visiterede borgere stadig lever op til betingelserne for at modtage et socialt frikort, skal være så administrativt smidig for kommunerne og lidt bebyrdende for borgerne som muligt, samt at flest muligt borgere i målgruppen får gavn af ordningen.

Social- og Ældreministeriet har på den baggrund foretaget præciseringer i lovforslaget jf. pkt. 3.

4.3 Forhøjet beløbsgrænse

Gadens Stemmer anbefaler, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. årligt hæves til mellem 40.000 kr. og 50.000 kr. årligt, da den nuværende beløbsgrænse opleves som for lav, fordi borgere, der arbejder hos Gadens Stemmer, opbruger deres frikort i løbet af ca. fem måneder. Det vurderes, at en øget beløbsgrænse vil bidrage til borgernes kontinuerlige tilknytning til arbejdsmarkedet.

Gadejuristen anbefaler, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. årligt hæves, da de borgere, der når beløbsgrænsen i løbet af året, savner deres frijob og mangler det i deres hverdag – både noget at stå op til, struktur i hverdagen, arbejdsfællesskabet mv.

Mændenes Hjem, Brugernes Akademi & Reden anbefaler, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. årligt hæves til mellem 40.000 kr., da det sociale frikort opleves som en stabiliserende faktor for borgerne, og det derfor også har konsekvenser for borgernes trivsel og selvpfattelse, når de ikke længere kan bruge deres sociale frikort.

SAND - De Hjemløses Landsorganisation anbefaler, at beløbsgrænsen på 20.000 kr. årligt hæves.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Social- og Ældreministeriet skal henvise til, at lovforslaget udmønter den aftale, som Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Liberal Alliance og KristenDemokraterne indgik i april 2022 om at afsætte midler til at forlænge forsøgsperioden for ordningen med et socialt frikort i 2023-2024.

Det er en del af aftalen, at videreførelsen af det sociale frikort sker med udgangspunkt i den nuværende ordning, hvormed de gældende vilkår for ordningen videreføres med få justeringer. Dette gælder også for beløbsgrænsen.

Det bemærkes i øvrigt, at der med *Aftale om et nyt kontanthjælpssystem med plads til børnene* er indgået aftale om at indføre et lempeligere indkomstfradrag for personer med de laveste indkomster. Formålet er at give borgere i kontanthjælpssystemet bedre muligheder for at forbedre deres økonomiske situation, alt imens de øger deres chancer for at få et fast arbejde.

Den nye indkomstfradragsmodel vil således gøre det muligt for personer i kontanthjælpssystemet med socialt frikort at fastholde tilknytningen til arbejdsmarkedet gennem fortsat at arbejde, uden at lønnen bliver fradraget i deres ydelse, selv efter de har opbrugt deres sociale frikort.

Social- og Ældreministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.4 Regulering af beløbsgrænse

Dansk Socialrådgiverforening støtter forslaget om at regulere beløbsgrænsen efter satsreguleringsprocenten, men anbefaler, at reguleringen sker med afsæt i 2019-niveauet (da loven trådte i kraft).

Stenbroens Jurister støtter forslaget om at regulere beløbsgrænsen efter satsreguleringsprocenten, men anbefaler, at reguleringen sker med afsæt i 2019-niveauet (da loven trådte i kraft) og allerede iværksættes pr. 1. januar 2023.

Mændenes Hjem, Brugernes Akademi & Reden støtter forslaget om at regulere beløbsgrænsen efter satsreguleringsprocenten, men anbefaler, at reguleringen sker med afsæt i 2019-niveauet (da loven trådte i kraft) og allerede iværksættes pr. 1. januar 2023.

KL støtter forslaget om at regulere beløbsgrænsen efter satsreguleringsprocenten.

SAND - De Hjemløses Landsorganisation ser positivt på, at beløbsgrænsen reguleres over tid.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Social- og Ældreministeriet skal henvise til, at lovforslaget udmønter den aftale, som Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Liberal Alliance og KristenDemokraterne indgik i april 2022 om at afsætte midler til at forlænge forsøgsperioden for ordningen med et socialt frikort i 2023-2024.

Det er en del af aftalen, at videreførelsen af det sociale frikort sker med udgangspunkt i den nuværende ordning, hvormed de gældende vilkår for ordningen videreføres med få justeringer. Dette gælder også for beløbsgrænsen, som således udelukkende vil blive reguleret fremadrettet.

Social- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.5 Øget udbredelse og implementeringsunderstøttelse

Gadejuristen anbefaler, at der afsættes midler gennem fx reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet til at udbrede kendskabet til ordningen blandt potentielle arbejdsgivere yderligere.

Mændenes Hjem, Brugernes Akademi & Reden anbefaler, at der tilføres offentlige midler til en praksisnær implementering af ordningen, herunder til civilsamsfundsorganisationer og de sociale aktører, der er tættest på målgruppen, så de kan arbejde med at skabe frijobs og hjælpe med at fastholde borgere i arbejde. Midlerne skal desuden bruges til at skabe en decentral og tværgående implementeringsmodel, hvor NGO'er, virksomheder og målgruppen i højere grad samarbejder om at skabe jobs til borgere med socialt frikort, da det vurderes, at de fleste borgere har brug for støtte for at få gavn af ordningen.

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at der afsættes midler til en øget implementeringsindsats, herunder til at udbrede viden om socialt frikort, dér hvor borgerne er (fx på væresteder), til at hjælpe borgerne i job, til at opsøge og hjælpe virksomheder mv.

KL anbefaler, at man ved forlængelsen af forsøgsperioden tager højde for nogle af de udfordringer, der har vist sig ved ordningen igennem forsøgsperioden, herunder særligt de udfordringer der ligger i at sikre, at borgere med sociale frikort anvender deres frikort gennem arbejde.

Derudover anbefaler KL, at man inddrager civilsamtallet i at hjælpe borgere med at afklare muligheder og finde jobs, samt håndterer de administrative udfordringer, som nogle virksomheder oplever ifm. lønudbetaling.

Kirkens Korshær anbefaler en mere smidig og barrierefri adgang til ordningen, da det vurderes at kunne bidrage til større udbredelse af brugen af det sociale frikort.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Social- og Ældreministeriet skal henvise til, at lovforslaget udmønter den aftale, som Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Liberal Alliance og KristenDemokraterne indgik i april 2022 om at afsætte midler til at forlænge forsøgsperioden for ordningen med et socialt frikort i 2023-2024.

Der er i forbindelse med aftalen afsat 1 mio. kr. særskilt til formidling og forankring af ordningen i hhv. 2023 og 2024.

Høringsparterne er velkomne til at bidrage med idéer til arbejdet og henvises fremover til Socialstyrelsen, der varetager implementeringsindsatsen. Hørings svarene vil desuden blive videreformidlet til Socialstyrelsen.

Social- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.6 Øvrige bemærkninger

4.6.1 Tydeliggørelse af, at det sociale frikort ikke er en beskæftigelsesindsats

Rådet for Socialt Udsatte anbefaler, at det tydeliggøres i lovgivningen, at det sociale frikort ikke er en beskæftigelsesindsats, at brug af ordningen ikke må have betydning for borgerens ret til anden hjælp, og at der ved tildeling af offentlige sociale ydelser skal ses bort fra indtægter på baggrund af et socialt frikort. Rådet for Socialt Udsatte vurderer, at den foreslåede formulering "*Det forhold, at en person har et socialt frikort og indtægter via dette, kan ikke alene lægges til grund for vurderingen af personens arbejdsevne, idet der skal foretages en konkret og individuel vurdering af personens arbejdsevne i forhold til 225-timersreglen og førtidspension*" kan misforstås og skabe usikkerhed blandt borgerne.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Det fremgår af lovbemærkningerne til forslag til lov om forsøg med socialt frikort, at der ved tildeling af offentlige sociale ydelser vil skulle ses bort fra indtægt på baggrund af et socialt frikort; at der skal ses bort fra indtægt med det sociale frikort ved vurdering af eksempelvis ansøgninger om behovsbestemte enkelt-ydelser efter kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik; at det sociale frikort ikke skal have betydning for borgerens ret til anden hjælp, samt at formålet med ordningen er, at det sociale frikort vil supplere den hjælp, borgeren i øvrigt har ret til.

Social- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

Social- og Ældreministeriet vil dog undersøge, hvorvidt ovenstående kan tydeliggøres i vejledningsmaterialet til ordningen.

4.6.2 Konkrete mål som forudsætning for permanentgørelse

Stenbroens Jurister anbefaler, at der opstilles nogle konkrete mål for udbredelsen af socialt frikort, der ved opnåelse kan sikre permanentgørelse af ordningen, samt at det indskrives i lovforslaget, hvordan man vil opnå en stærkere implementering af ordningen, end man har i dag.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

Social- og Ældreministeriet skal henvise til, at lovforslaget udmønter den aftale, som Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Alternativet, Liberal Alliance og KristenDemokraterne indgik i april 2022 om at afsætte midler til at forlænge forsøgsperioden for ordningen med et socialt frikort i 2023-2024.

En permanentgørelse af ordningen med et socialt frikort kræver, at et flertal i Folketinget ønsker at afsætte midler hertil. Det er således ikke muligt for Social- og Ældreministeriet at opstille mål, der kan sikre en permanentgørelse. Der er i forbindelse med aftalen afsat 1 mio. kr. særskilt til formidling og forankring af ordningen i hhv. 2023 og 2024, hvilket skal bidrage til yderligere udbredelse og implementering af ordningen.

Social- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

4.6.3 Afsnit om 225-timersreglen fjernes

KL anbefaler, at afsnittet i lovforslaget omhandlende 225-timersreglen fjernes og overføres til lov om aktiv beskæftigelsespolitik, idet afsnittet alene er relevant for kommunerne i forbindelse med opgørelse af arbejdstimer – ikke i forbindelse med udbetaling under frikortet.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger

I lovforslaget præciseres sammenhængen mellem timer, der optjenes på det sociale frikort, og timer, der tæller med i opgørelsen af ordinært og ustøttet arbejde efter 225-timersreglen. Det fremgår desuden af lovforslaget, at det forhold, at en person har et socialt frikort og har indtægter via dette, ikke alene kan lægges grund til for vurderingen af en persons arbejdsevne efter 225-timersreglen.

Beskrivelsen indgår i lovforslaget, da det har været et ønske fra en række aktører, at snitfladerne til øvrig lovgivning, herunder sammenhængen mellem det sociale frikort og 225-timersreglen blev præciseret. Det omfatter også en præcisering af, at indtægter, der optjenes skattefrit med det sociale frikort, kan tælle med i opgørelsen af de 225 timers ordinært og ustøttet arbejde

Social- og Ældreministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre i lovforslaget.